

STEEN IN DE VIJVER: ANDERS EN BETER WERKEN

Rekenkamer Nieuwe Stijl:

een nieuwe werkwijze ter ondersteuning
van de controlerende rol van de raad

Aan:

- Raadsleden
- Griffiers
- Rekenkamers en rekenkamercommissies

Vught, oktober 2011

PARTNERS+PRÖPPER

DENKERS EN DOENERS VOOR DE PUBLIEKE ZAAK

MARKVELD 26 · 5261 EB VUGHT

POSTBUS 115 · 5260 AC VUGHT

TELEFOON (073) 658 70 80

WWW.PARTNERSENPROPPER.NL

INFO@PARTNERSENPROPPER.NL

KVK 33300373

Het moet beter!

- Rekenkameronderzoek versterkt in onvoldoende mate de controlerende rol van de raad. Dat blijkt althans uit een landelijke evaluatie voor het Ministerie van BZK. Om het versterken van de controlerende rol van de raad was het bij de invoering van dit instrument nu juist te doen!
- Raadsleden ervaren de rekenkamer niet als een eigen instrument.¹ Daar is de rekenkamer wel voor bedoeld!
- Rekenkamers moeten bezuinigen. Nieuw is dat er rekenkamers zijn die het werk neerleggen omdat het budget wordt gehalveerd. Ook laten gemeenten hun rekenkamer inslapen. Dit kan de wetgever niet bedoeld hebben!

Onderzoek is een belangrijke hulpbron, zeker in tijden van grote onzekerheid. De werkwijze van de rekenkamer moet wel beter.

Uit eigen ervaring: het kan anders en beter!

We gooien een steen in de vijver: de Rekenkamer Nieuwe Stijl. Een nieuwe werkwijze ter versterking van de controlerende rol van de raad. Gemeente Zederik gaat als eerste van start met deze manier van werken. De gemeente bespaart daarbij ‘en passant’ 40% op het budget van de rekenkamer. Kaalslag? De nieuwe werkwijze gaat uit van een kwaliteitssprong bij eenzelfde aantal onderzoeken.

Uitgangspunten Rekenkamer Nieuwe Stijl

- ✓ De rekenkamer wordt veel meer dan nu een instrument van, voor en dóór de raad.
- ✓ De raad is richtinggevend voor de bepaling van de onderwerpen en de vraagstelling van het onderzoek.
- ✓ Raadsleden zijn zelf actief betrokken onder begeleiding van de rekenkamer. Woordvoerders uit de raad participeren in onderzoekstrajecten als ‘verkenner’ en gesprekspartner voor de rekenkamer.
- ✓ De raad gaat al doende evaluatie en controle *minstens* zo belangrijk vinden als het nemen van besluiten.
- ✓ De rekenkamer is en blijft onafhankelijk. De onafhankelijkheid wordt gewaarborgd doordat de rekenkamer de kritische blik van een onafhankelijke buitenstaander inbrengt.
- ✓ De doorlooptijd van het rekenkamerwerk wordt korter. Het rekenkamerwerk sluit naadloos aan bij actuele onderwerpen en de behoefte die de raad nu heeft.
- ✓ Rapportages zijn kort, krachtig en zingevend. Er wordt geëxperimenteerd met nieuwe rapportagevormen als korte notities, brieven, powerpointpresentaties, een A3 poster, beeld en film.
- ✓ Betaalbare onderzoeken met kwaliteit en ondersteuning door gekwalificeerde en senior onderzoekers.
- ✓ Twee typen onderzoek: ‘rekenkamercontrole’ en ‘rekenkameronderzoek’.

¹ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Evaluatie van de provinciale en gemeentelijke rekenkamers*, 2011, zie met name p. 2 en p. 29.

Werkwijze van de Rekenkamer Nieuwe Stijl

Het rekenkamerwerk bestaat uit twee typen onderzoek.

- 1 **Rekenkamercontroles:** deze worden interactief met alle woordvoerders uitgevoerd. De onderwerpen worden bepaald door de raad.
 - Per onderwerp wordt een ‘controleteam’ samengesteld. Bij voorkeur bestaat dit team uit alle woordvoerders van fracties uit zowel de coalitie als de oppositie.
 - De rekenkamer geeft leiding aan het controleteam en begeleidt de zelfwerkzaamheid aan de hand van een beperkt aantal gemeenschappelijke werkbijeenkomsten.
 - De rekenkamer heeft het voortouw in de dossieranalyse. Een beperkt aantal, relevante stukken wordt geselecteerd en tijdens de werkbijeenkomsten besproken met de controlegroep. Tijdens de werkbijeenkomsten worden eerste bevindingen gesignaleerd.
 - Waar zinvol wordt een informele hoorzitting, interview of groepsgesprek gehouden met sleutelpersonen. Zowel vanuit de raadsleden als de rekenkamer kunnen vragen worden gesteld.
 - Rapportage vindt in een korte, compacte notitie plaats.
 - Het controleteam heeft een belangrijke rol in de doorgeleiding en doorwerking van de onderzoeksresultaten naar de gehele raad en het college.

- 2 **Rekenkameronderzoek:** dit zijn de meer ‘traditionele’ studies of quick scan onderzoeken, maar met het grote verschil dat er een begeleidingsgroep wordt geformuleerd. Dit vraagt diepgaander onderzoek waarbij meer specialistisch onderzoekswerk nodig is.
 - Voor ieder onderzoek wordt een begeleidingsgroep vanuit de raad vastgesteld. De begeleidingsgroep stelt de precieze opdracht voor het onderzoek vast in termen van vraagstelling, relevante uitgangspunten en afbakening. In deze opzet is het goed denkbaar dat de griffier fungeert als secretaris van deze begeleidingsgroep.
 - De rekenkamer voert het onderzoek uit en op cruciale momenten is er overleg met de begeleidingsgroep.
 - De rekenkamer stelt als onafhankelijk orgaan het onderzoeksrapport vast – gehoord de begeleidingsgroep – waarbij de begeleidingsgroep vaststelt of is voldaan aan de gestelde opdracht.
 - De rekenkamer presenteert de uitkomsten in de gehele raad.
 - De begeleidingsgroep heeft een actieve rol in de doorgeleiding en doorwerking van de resultaten naar de gehele raad en het college.

Bij beide typen ondersteunen de onderzoekers bij het aanbrengen van focus. Zij zijn in staat in korte tijd de materie te doorleven en bij te dragen aan een betekenisvol onderzoek. Dit vraagt om senioriteit in het uitvoeren en begeleiden van onderzoek. Terecht klagen rekenkamers bij de externe inhuur van onderzoek nogal eens over een te ‘junioere’ ondersteuning.

Meer weten?

Wij lichten de nieuwe manier van werken graag toe! Ook kunnen wij u helpen bij het herijken van de rekenkamer. We zijn benieuwd naar uw ideeën om de rekenkamerfunctie meer tot zijn recht te laten komen.

Bel of mail ons gerust! We zijn erg benieuwd naar uw reacties.

	Telefoon	E-mail
Igno Pröpper	06 - 433 71 230	i.propper@partnersenpropper.nl
Jurgen de Jong	06 - 433 71 239	j.dejong@partnersenpropper.nl
Hans Kessens	06 - 433 71 231	h.kessens@partnersenpropper.nl
Bart Litjens	073 - 658 7 0 80	b.litjens@partnersenpropper.nl
Mark Rouw	06 - 433 71 236	m.rouw@partnersenpropper.nl
Peter Struik	06 - 144 40 746	p.struik@partnersenpropper.nl

Volg ons en reageer op Twitter: @_PP_

De onderzoekers van Partners+Pröpper hebben uitgebreide ervaring met het uitvoeren van een groot aantal (rekenkamer)onderzoeken, evaluatie van rekenkamerfuncties en het begeleiden van rekenkamers en raden bij de inrichting en doorontwikkeling van hun rekenkamer.

Ook is een selecte, zeer ervaren en enthousiaste groep associés aan ons bureau verbonden. Het gaat om een duurzame en intensieve relatie. De associés zijn goed ingebed in de organisatie en sluiten goed aan bij de kwaliteitszorg van ons bureau.

Partners+Pröpper is ISO-gecertificeerd (ISO-9001). Partners+Pröpper voldoet daarmee aan eisen gesteld aan het kwaliteitssysteem en heeft de manier waarop de organisatie met het kwaliteitsbeleid omgaat geborgd.

Sinds 2010 is Partners+Pröpper gecertificeerd voor het milieumanagementsysteem ISO-14001. Dit systeem dient ter verbetering van de milieuprestaties en voorkomen van milieuvervuiling. De regelgeving ten aanzien van de milieuwetgeving wordt hierbij nageleefd.

Partners+Pröpper heeft op 17 maart 2011 het KING keurmerk in ontvangst genomen. Partners+Pröpper voldoet hiermee aan de onafhankelijke kwaliteitseisen die aan bestuurskrachtonderzoek worden gesteld.